

Notat

Tilsynsrapport over undervisningstilsyn på Fortuna skoleåret 2022/23

21. december 2022

Sagsnummer
2017-0058095

Dokumentnummer
2017-0058095-66

Tilsynets formål

Tilsynet skal sikre, at den interne skole giver et undervisnings-tilbud, der følger folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelser.

Oplysning om institutionen:

A. Navn, skolekode og overenskomstpart på Dagbehandlingstilbud	
Skolekode: 280 703 Fortuna har siden 1.8.2020 haft rammekontrakt/undervisningsoverenskomst med Københavns Kommune.	
B. Pædagogisk-psykologisk rådgivning og den tværfaglige support:	C. Samarbejdsrelationer med lokale skoler
Københavnske elever betjenes af den sagsansvarlige psykolog fra elevens bopælsområde. Udenbys elever af PPR og Sundhedsplejen i det geografiske område hvor tilbuddet er beliggende	Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal sørge for, at elever, der er henvist til specialundervisning i anbringelsessteder og dagbehandlingstilbud, kan aflægge folkeskolens 9.- og 10.-klasesprøver på en folkeskole, hvor skolens leder har prøveret. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilrettelægge og afholde folkeskolens 9.- og 10.-klasesprøver i anbringelsesstedet eller dagbehandlingstilbuddet. Dette medfører dog ikke, at prøveretten uddelegeres til den interne

Fagligt Center
Visitation og Tilsyn
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN-nummer
5798009386311

www.kk.dk

Send sikker post til:
[Visitation.og.Tilsyn](mailto:Visitation.og.Tilsyn@kk.dk)

	<p>skole. Derfor skal den interne skole samarbejde med den lokale folkeskole om 9.-klasseprøven. Det betyder, at alle formalia omkring prøven skal ske i samarbejde med skolelederen på prøveafholdende folkeskole, da det er denne, der har ansvaret for 9.-klasseprøven. Fortuna benytter sig af prøveretten på Katrinedal skole, og der er et godt samarbejde om afholdelsen af folkeskolens prøver.</p>
--	---

D. Institutionsbeskrivelse

Dagbehandlingsskolen Fortuna har på tilsynsdagen indskrevet 47 elever for Østerbroafdelingen, og 27 elever på Vanløse afdelingen.

På begge matrikler er der fine fysiske forhold for eleverne.

Fortuna tilpasser de sociale og skolefaglige rammer til den enkelte elevs udgangspunkt og behov.

Undervisning foregår dog så vidt muligt i fællesskab med andre elever, men klasserne på Fortuna er små, og skolen har en individuel tilgang til hver enkelt elev.

E. Målgruppebeskrivelse:

Eleverne på Fortuna er børn og unge med særdeles komplekse psykiske problematikker. Elevernes problematikker gør, at de udvikler sig bedst i et særligt tilrettelagt skoletilbud, hvor behandling prioriteres og vægtes højt.

Målgruppen på Fortuna V er primært elever med skolevægning.

Se evt. mere her.

<https://www.behandlingsskolerne.dk/skoler/fortuna/>

--

Personale og undervisning:

A. Beskrivelse af lærere og ledelse
<p>Der er på undervisningstilbuddet Fortuna Østerbro ansat 15 folkeskolelærere og 37 pædagoger/miljøterapeuter. Det ses af oversigten over personalets kompetencer, at det undervisende personales undervisningskompetencer dækker alle folkeskolens fag jf. folkeskolelovens § 5.</p> <p>På Fortuna Vanløse er der ansat 6 lærere og 13 pædagoger/miljøterapeuter. Samlet set dækkes fagrækken fuldstændig.</p>
Lederens navn og funktion samt primære uddannelse:
<p>Skoleleder på Fortuna Ø er uddannet pædagog og har en kandidatgrad i pædagogisk psykologi.</p> <p>Skoleleder på Fortuna V er uddannet lærer og i gang med en diplomuddannelse i ledelse.</p>
B. Beskrivelse af undervisningen generelt
Forefindes undervisningsplaner indeholdende undervisningstid og -forløb:
Ja: ☒ Nej: ☐
Undervises der i fuld fagrække og fuldt timetal:
Ja.
Fritagelser for fag, prøver samt lægeerklæringer ved nedsat undervisningstid:
<p>Skolens ledelse er informeret om reglerne forbundet hermed. Undervisningstiden kan for den enkelte specialundervisningselev kun nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 3.</p> <p>Udgiften til disse lægeerklæringer afholdes af skolen, og skal til en hver tid være tilgængelige for tilsynet.</p>

Lægeerklæringer for alle elever i reduceret skema er sendt til tilsynet.

Fritagelse for fag

Fritagelse for et eller flere af folkeskolens fag kan ikke træde i stedet for at give en elev relevant støtte, herunder specialundervisning.

Efter bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan en elev fritages for undervisning i et fag, hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, så det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget. Reglerne om fritagelse for et eller flere af folkeskolens fag - dog ikke dansk og matematik - tager sigte på de situationer, hvor funktionsvanskeligheder på afgørende måde hindrer eleven i at få udbytte af undervisningen i faget. Eleven skal have anden relevant undervisning i de frigjorte timer.

Inden der træffes beslutning om helt at fritage en elev for et fag, bør indholdet i og målet for elevens læring i faget forsøges tilpasset elevens forudsætninger.

Følgende tre betingelser skal være opfyldt:

- forældrene skal samtykke til fritagelsen,
- afgørelsen skal træffes på baggrund af en aktuel pædagogisk-psykologisk vurdering,
- eleven skal have anden undervisning i stedet for det fag, eleven fritages for.

Alle elever, der undervises i hjemmet, skal have en lægeerklæring, og registreres som syge.

National trivselsmåling:

Fortuna gennemfører den nationale trivselsmåling.

Nationale test:

Fortuna overholder rammerne for gennemførelse af folkeskolens nationale overgangstest.

Folkeskolens 9.-klasseprøver:

I indeværende skoleår 2022/23 er der samlet set elever tilmeldt 8 elever til folkeskolens afgangsprøver (FP9), og i langt de fleste tilfælde til samtlige bundne prøver. Herudover er der tilmeldt 13 elever til FP 10.

Ved folkeskolens prøver maj/juni 2022 havde Fortuna i alt 18 elever tilmeldt folkeskolens afgangseksamen FP9. Eleverne havde et karaktergennemsnit på 3,2 for afd. Ø og 4,0 for afd. V. 33 % af eleverne bestod dansk og matematik med karakteren mindst 2 og aflagde i gennemsnit 4 ud af de 8 bundne prøver. På Fortuna bestod 28 % af eleverne alle de bundne prøver samlet set..

Beskrivelse af undervisningsmidler og materialer, herunder it-udstyr:

Fortuna integrerer IT i undervisningen, og ved skolestart får hver elev sin egen arbejdsplads med computer. Klasserne har også iPads til brug i undervisningen. Fortuna har adgang til en lang række digitale læremidler som fx Gyldendal.dk, Clio-online samt historiefaget, religionsfaget, fysik-kemifaget osv.

C. Indhentet materiale for tilsynsbesøg:

Der er indhentet følgende dokumenter:

- Oversigt over undervisningspersonalet, herunder lærernes linjefagskompetencer på begge matrikler
- Oversigt over elever med angivelse af klasse samt skolealder
- Skemaer for klasser/ enkelte elever, der evt. undervises i hjemmet
- Beskrivelse af samarbejde med prøveretsskole
- Eksempler på faglige elevrapporter
- Eksempler på elevplaner
- Beskrivelser af valgfag
- Elevskemaer for alle elever
- Timefordelingsplan for skoleåret 2022/23
- Standpunktskarakterer for 8-9 klasses elever
- Liste over afgangselever/ tilmeldte prøver maj/juni 2023
- Årshjul for Fortuna V og Ø
- Lægeerklæringer for elever der ikke følger fuldt skema.
- Liste over overskrevne elever til folkeskolen.
- Målsætning for undervisning på Fortuna V.

Beskrivelse af forhold for det enkelte barn:

A. Undervisningsstedets notater vedrørende den enkelte Meddelelsesbog:
Eleveplanerne erstattes af et nyt dialogbaseret værktøj/Meddelelsesbog, som skal støtte og kvalificere dialogen mellem elev, forældre og skole om den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling. I implementeringsfasen, vil der lokalt blive aftalt, hvordan meddelelsesbogen skal fungere fremadrettet. Fortuna bruger fortsat Meebook.
B. Magtanvendelse i forbindelse med undervisningen
Hvordan arbejdes der med området: Fortuna Ø og V følger Københavns Kommunes vejledning for brugen af magtanvendelser i folkeskolen. Alle indberetninger om magt godkendes af tilsynet. Det vurderes, at Fortuna arbejder kvalificeret med området, og skolen udarbejder afværgestrategier for alle indskrevne elever. Der arbejdes ligeledes med en low arousal-tilgang. Personalet har supervision af tilbuddets psykologer hver uge, hvor der bl.a. gennemgås afværgestrategier. Sagerne bliver arkiveret elektronisk, så det sikres at alle sager behandles jævnlige.

Beskrivelse af tilsynsbesøg:

A. Observationer af undervisningen
Anmeldt tilsyn på Fortuna, afd. Østerbro d. 26.oktober 2022
08.30-09.15
Dansk med gruppe 8 (indskolingen).

En elev og to lærere er til stede ved lektionens start, og de holder et kort morgenmøde ved klassens fællesbord, hvor dagens navn, dato mm. gennemgås. Herefter gennemgås dagens program for eleven, og det ses, at det er visualiseret med piktogrammer på tavlen. De ses ligeledes, at TimeTimeren sættes til 15 minutter i første omgang. Efter 5 minutter møder en anden elev op. Der laves herefter en mindmap over ordene søde sager. Kl.08.48 dukker en tredje elev op, og TimeTimeren markerer samtidig enden på øvelsen. Primærlæreren, der har undervisningskompetence i faget dansk, introducerer eleverne for både aktiviteter og mål for danskundervisningen. Der bruges til dette arbejde en lille tavle, der visualiserer eller beskriver ovenstående på illustrativ vis. Der ses, at eleverne arbejder med eventyret "Snehvide", og at undervisningen er både praktisk orienteret og samtidigt flint inddrager eleverne på deres respektive faglige niveau. Eleverne formår i denne kontekst at deltage i aktiviteten hele lektionen ud (45 minutter).

Lokalet er indrettet med et fællesbord og afskærmede arbejdspladser bagerst i lokalet.

09.15-10-00

Matematik med team 6, mellemtrinnet.

5 elever deltager i matematikundervisningen, og er forsamlet foran fællesbordet i klassen, da tilsynet kommer ind. De undervises af en lærer med undervisningskompetence i faget matematik understøttet af to pædagoger. Der tales i en lærerstyret dialog om firkanter, herunder kvadrater og rektangler, areal og omkreds, samt udregnes forskellige matematikstykker på tavlen i plenum.

Det ses, at lektionen følger konceptet for den gode time, Behandlingsskolernes interne undervisningsmodel. Det er således beskrevet på tavlen, hvad eleverne lavede sidst, hvad dagens opgaver og læringsmål er samt en evalueringsdel.

Der er en del uro i gruppen på dagen, og en enkelt elev ses at gå lidt til og fra aktiviteten. På trods af svære forhold, med en del elevspørgsmål af ikke-relevant karakter undervejs, ses det dog, at læreren formår at holde fokus på den faglige undervisning alligevel. Kl. 09.36 afsluttes fællesaktiviteten, og eleverne skifter aktivitet til 10 minutters opgaveløsning i egne

materialer. Disse ses at være forskellige fra elev til elev og svinger i fagligt niveau fra ca. 2-5 klasse. I dette arbejde falder der lidt mere ro på klassen, og en tredje pædagog deltager ligeledes understøttende.

10.15-11.00

Geografi i team 2. Udskolingen.

Tre elever undervises af en lærer med undervisningskompetence i faget geografi, og der er desuden en anden understøttende lærer til stede. I team 2 følges konceptet for den gode time også, og læreren gennemgår indledningsvist indhold, aktiviteter og læringsmål for lektionen. Dette foregår på en god og tydelig måde, og eleverne fremstår vant med denne undervisningsform. Der ses en film om befolkningspyramider, og tales kort om denne med eleverne. Dette arbejde tager ca. 15 minutter. Eleverne logger efterfølgende ind på Meebook, hvor både film og forberedte spørgsmål til emnet fremgår for eleverne. Eleverne arbejder med disse på deres egne arbejdspladser, og dette foregår i fuldstændig ro. Opgaverne og læringsmålene fremstår relevante for elevgruppen, og eleverne byder aktivt ind på arbejdet. Undervisningens læringsmål genbesøges inden lektionens slutning, og det ses, at eleverne vurderer, at målene er opfyldte.

Lokalet er indrettet med et fællesbord og afskærmede arbejdspladser.

11.00-11.30

Samfundsfag med team 5. Udskolingen.

Der er på dagen kun en elev i klassen, da 4 andre elever er væk på forskellige brobygningsforløb. Teamet undervises af en lærer med undervisningskompetence i samfundsfag, og det ses, at undervisningens opbygning (den gode time) er sammenlignelig med de foregående teams. Der tales herefter om en case om det økonomiske kredsløb, og eleven beskriver derefter pengekredsløbets parter, og læreren skriver det op på teamets Smartboardtavle. Der ses efterfølgende en film om inflation, og tales om begrebet. Teamet har en begrebsvæg fra faget samfundsfag, der hænger fysisk på væggen i klasselokalet, og ordet inflation sættes som et led i evalueringen af undervisningen op på denne. Der tales til

allersidst om hvad teamet skal lave næste gang og evalueres på læringsmålene.

Undervisningen har været veltilrettelagt i forhold til elevens faglige forudsætninger.

11.30-12.00

Frokost

12.00-12.30

Bevægelse med enkeltelev. Aktiviteten foregår som en gåtur i området.

12.30-13.00

Historie med team 6. Melletrinnet.

Teamet undervises af en lærer med undervisningskompetence i faget historie, og undervisningen følger samme koncept som i de foregående lektioner på dagen. Eleverne er samlet foran klassens fællesbord, og der er 5 elever til stede. Efter en kort repetition af hvad teamet arbejdede med i sidste historiektion, tages der hul på dagens emne, vikingetiden. Der læses en tekst højt om vikingetiden for eleverne fra materialet Historie 4 fra Gyldendal. Dialogen må styres kraftigt af læreren, da eleverne er urolige i aktiviteten. Afslutningsvist evalueres udbyttet af undervisningen.

13.00-14.00

Tilsynsmøde med Østerbroafdelingens lokale ledelse samt Fortunas chef. Her gennemgås dagens pædagogiske observationer på Fortuna afd. Østerbro. Der tales om undervisningskompetencedækningen af undervisningen, lægeerklæringer, regler for fritagelser og Fortunas faglige resultater drøftes ligeledes. Fortuna beretter, at rekrutteringen af det pædagogiske personale er blevet mere kompleks, og at nye medarbejdere har behov for en stadig mere grundig og god optræning.

Anmeldt tilsyn på Fortuna, afd. Vanløse, d.31.november 2022

KI.08.35- 09.45

Dansk med børnegruppe 1. To elever deltager i fællesundervisning i dansk. De er samlet omkring et fællesbord, hvorfra der undervises. Læreren ses at have undervisningskompetence i faget dansk. Undervisningen tager udgangspunkt i Behandlingsskolernes koncept "den gode time". Der arbejdes med genrekendskab, og efter introduktionen til emnet, bedes den ene elev om gå ind i sit eget lokale for at se et kort filmklip fra en gyserfilm på sin computer. En tredje elev støder til på dette tidspunkt, og introduceres af læreren til en anden aktivitet "120 ord". Efter instruktionen går denne elev ind i sit eget lokale og arbejder med ordene med sin pædagog. Det ses her, at eleven har brug for stor voksenstøtte for at gå i gang med arbejdet, men efter et stykke tid og med en del motivationsarbejde fra pædagogens side, deltager eleven fint i aktiviteten ca. 10. minutter, hvorefter denne gives en pause.

Kl.9.00 møder en fjerde elev ind, og modtages ved indgangen af sin underviser. På dette tidspunkt ses fire ud af samlet seks elever fra Team 1 fremmødt. I dansk har den første elev nu set sit klip om gyserfilm færdigt, og taler med læreren om indholdet, mens de sidder ved fællesbordet. Filmklippet analyseres med eleven, og der tales om underemner og begreber. Denne aktivitet varer frem til kl.09.20.

En elev, der er i gang med at blive introduceret til skolen, arbejder med et emne om Tunesien i sit eget lokale med en lærer. Tilsynet føres efter endt undervisning gennem planen for forløbet af elevens lærer. Det vurderes, at forløbet fremstår veltilrettelagt og interessant, ligesom det ses, at eleven har en god medindflydelse på arbejdet.

Kl. 09.20 er der pædagogisk aktivitet, og en elev spiller maffador med en miljøterapeut. Senere kommer en elev tilbage fra en gåtur med sin pædagog, og træner med robocubes med en lærer.

KL.09.45-10.00

Matematik med børnegruppe 2. En lærer med undervisningskompetence i faget underviser enkeltelev 1. Der arbejdes med et forløb om vinkler, linjer og trekkanter. Eleven

undervises i sit eget grupperum, og det ses, at der er opstillet mål for forløbet. Disse er fx "jeg kan undersøge og forklare forskellen på spidse, rette, stumpe og lige vinkler. Der arbejdes i Geogebra på elevens computer. Eleven deltager fint i aktiviteten. Det ses ligeledes, at elevens program for hele dagen er skrevet op på en Whiteboardtavle. Der er på dette et fuldt fagligt indhold for dagen.

Kl.10.00-10.45

Dansk med ungegruppe 2. Tre elever undervises af en lærer med undervisningskompetence i faget. Yderligere to pædagoger deltager. Programmet ridses op, og det observeres, at undervisningen er struktureret efter den gode time-konceptet. Der er opsat læringsmål for lektionen, og både disse, samt undervisningsaktiviteterne, og hvorfor de er relevante, er opskrevet på tavlen. Eleverne ser en kort gyserfilm på dansk. Herefter gennemgår læreren berettermodellen, og der tales spændingskurver, anslag, konflikter og point of no return. Alle elever deltager i undervisningen, og byder ind på læreres spørgsmål, om end i varieret grad.

Efter gennemgangen af berettermodellen, og en analyse af filmen via denne, tales der om filmens virkemidler.

Afslutningsvist genbesøges læringsmålene for lektionen, og alle tre elever bliver spurgt ind til målopfyldelsen.

Kl. 10.45-11.00

Engelsk med team 3

Kl.11.00-11.30

Samfundsfag med team 4. To elever undervises af en lærer med undervisningskompetence i faget. En pædagog deltager også. Emnet for dagens undervisning er arbejdsmarkedets udvikling. Dette foregår i en lærerstyret dialog, hvor der bl.a. skrives forskellige erhverv op på tavlen. Der tales også om den industrielle revolution, og spilles et spil, hvor eleverne trækker kort med arbejdsmarkedsrettede spørgsmål, som de så efterfølgende selv skal svare på. Personalet spiller med, og der foregår en fin dialog. Undervisningstiden er fastsat til 30-35 minutter, og varer til kl. 11.30. Det ses, at læringsmålene afslutningsvist bliver evalueret.

Kl.12-12.30

Pauseaktiviteter med team 4. Tre af eleverne spiller kort med personalet. Dette foregår i en munter stemning, og eleverne hygger sig tydeligvis.

Kl.12.30-13.00

Håndværk og design med børnegruppe 1. En lærer og en elev er til stede ved lektionens start, men yderligere to elever og en pædagog møder frem kort efter lektionens start. Læreren genstarter derfor lektionens indhold, hvor emnet er *papir*. Læreren giver en historisk gennemgang af brugen af papir, og dernæst skal eleverne lave en række praktiske eksperimenter med forskellige former for papir. Det ses, at undervisningen er velforberedt, styret efter tydelige aktiviteter og læringsmål og at eleverne synes emnet og eksperimenterne er spændende. Undervisningen varer tiden ud.

Tilsynet:

A. Hvem har foretaget tilsynet
Navn: Søren Berg
Stilling: Chefkonsulent, tilsynsførende
Kontaktoplysninger: soeber@kk.dk
Dato for tilsyn: 26. oktober og 31. november 2022
B. Helhedsindtryk
Vurderinger: Jeg finder, at dagbehandlingstilbuddet Fortuna giver et undervisningstilbud, der følger folkeskoleloven og tilhørende bekendtgørelser.

Jeg finder, at Fortuna Ø og V leverer en specialundervisning af en høj kvalitet. De observerede faglærere har fremstået kompetente og den observerede undervisning har været veltilrettelagt for eleverne.

Jeg finder, at det er positivt, at begge matrikler har fået implementeret konceptet "den gode time" i fuldstændig sikker drift. Her arbejdes der med *relationsmodellen*, der beskriver forholdet mellem læringsmål, aktiviteter, tegn på læring og evaluering. Det ses på Fortuna Ø og V, at alle lærere benytter modellen i alle lektioner, hvilket giver ro og overskuelighed for eleverne.

Jeg finder desuden, at det er positivt, at elevernes deltagelse i fællesundervisningen på Fortuna mere er blevet normen end undtagelsen. Denne proces er sket ret hurtigt, især på Fortuna V. Fællesundervisning opøver elevernes muligheder for at overgå til mere almene undervisningsmiljøer og tilgodeser elevernes behov for at være sammen med andre. Fællesundervisning kræver en god klasserumsledelse, og jeg vurderer, at der på tilsynsdagene er set en del gode eksempler på netop det.

På begge matrikler, observeres der rolige miljøer, hvor eleverne fremstår trygge i deres relationer til personalet. observeres det, at sproget på begge matrikler generelt er respektfuldt eleverne imellem.

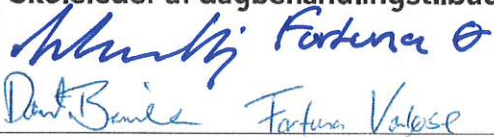
Jeg finder afslutningsvist, at Fortunas faglige resultater fra folkeskolens afgangseksamen er gode, målgruppen taget i betragtning.

Alt i alt giver tilsynene på Fortuna et overbevisende fagligt indtryk.

C. Evt. stillede krav til dagbehandlingstilbuddet, og aftaler mellem tilsynsmyndighed og institution

Fortuna Vanløse har et særligt fokus på klassefællesskaberne, hvilket efter aftale med tilsynet udgør næste udviklingstrin for skolen. Internt i samarbejdet med de visiterende kommuner, er det desuden konstant Fortunas vision, at eleverne på sigt kan nedskrives til et mindre indgribende tilbud. Dette kræver indsats omkring transportbehov, skoleparathed, selvstændighed og elevernes sociale forhold.

Godkendelse

Dato: 21.12.2022	Skoleleder af dagbehandlingstilbud:
Søren Berg	 Dokumentation Fortuna Vanløse
Kommentarer: Tilsynsrapporten bedes underskrevet af skoleleder og returneret til tilsynsførende samt lægges tilgængeligt på skolens hjemmeside senest 14 dage efter modtagelsen. Det er muligt at vedlægge kommentarer til rapporten. Disse evt. kommentarer indarbejdes ikke i rapporten, men vil fremgå som bilag.	